

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Svaleboskolan i Lunds kommun.

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden inlett en tillsyn av Svaleboskolan i Lunds kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Svaleboskolan följer gällande bestämmelser om trygghet, studiero samt motverkande av kränkande behandling.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektor samt lektionsobservationer mellan den 11 mars 2026 och 12 mars 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. skolans plan mot kränkande behandling, ordningsregler, rutin för hantering av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning, utredningar efter anmälan om kränkande behandling och utredningar med anledning av elevers ordningsstörande beteende. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning. Därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Skolans arbete med att skapa trygghet samt motverka kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolans förebyggande arbete för att skapa trygghet

Samtliga elever i årskurserna F-3 samt 7-9 uppger i intervju att de känner sig trygga på skolan. Elever i årskurserna 4-6 berättar att de för det mesta känner sig trygga. Lärare säger i intervju att skolans trygghetsenkäter visar att de flesta eleverna tycker att skolan erbjuder en trygg miljö.

I samtliga intervjuer framkommer att skolan har rutiner för att fånga upp elevernas åsikter om trygghet exempelvis genom enkäter och trygghetsvandringar. Det framkommer vidare att trygghetsfrågor återkommande diskuteras på klassråd, elevråd samt i skolans trivselsråd. Lärare, personal i elevhälsan och rektor uppger att det finns ett pågående och systematiskt förebyggande arbete för trygghet på skolan som utgår från de kartläggningar skolan genomför. Som exempel på åtgärder som satts in nämns bland annat att skolan har ett rastschema som utgår ifrån en zonindelning av skolans utomhusmiljö och att det finns aktivitetskåp för alla klasser. Lärare uppger att vuxennärvaron ökat på skolan och att det finns mer resurspersonal i klasserna. Flera elever uppger att det finns fler lärare nu än tidigare på raster och under lektioner samt att detta bidrar till elevernas trygghetskänsla.

Lärare, personal i elevhälsan och rektor uppger vidare att skolan arbetar aktivt med skolans värdegrundsplan utifrån olika teman som bland annat behandlar olika trygghetsperspektiv. Vidare finns det ett trygghetsteam som arbetar för att öka tryggheten på skolan.

Det framkommer även i samtliga intervjugrupper att det finns ett pågående förvaltningsövergripande samarbete gällande trygghet som bland annat innebär att socialtjänstens personal befinner sig på skolan för att skapa relationer till elever och personal. Av ingiven dokumentation framkommer även att skolan, som en del i sitt trygghetsskapande arbete, planerar att anställa ytterligare en socialpedagog samt att barn- och skolnämnden beslutat om kameraövervakning inomhus på högstadiet.

Plan mot kränkande behandling

Skolinspektionen har tagit del av skolans plan mot kränkande behandling. Planen mot kränkande behandling innehåller bland annat en redogörelse för de åtgärder som skolan ska vidta för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Den innefattar också en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder har genomförts samt en utvärdering och analys av utfallet av de genomförda åtgärderna.

Flertalet elever säger i intervju att de inte känner till planen mot kränkande behandling. Däremot säger flera elever att känner till de aktiviteter som finns i planen såsom trygghetsvandringar, zonindelning av skolgården och rastaktiviteter.

Lärare uppger att eleverna involveras i arbetet med planen genom att besvara trygghetsenkäter samt genom att elevernas åsikter inhämtas vid klassråd och skolans trivselråd. Rektor uppger att elever också medverkar i arbetet med planen genom sitt deltagande i skolans utbildningsråd.

Agera vid kränkande behandling

I samtliga intervjuade elevgrupper finns det elever som uppger att personal agerar när det sker incidenter på skolan, exempelvis berättar elever att personal säger till, ringer hem till vårdnadshavare och underrättar rektor om vad som hänt. Det finns även elever som upplever att lärare inte agerar när de ser något som kan vara kränkande behandling. Lärare uppger i intervju att all personal agerar när det ser något som kan vara en kränkning mot en elev. Personal i elevhälsan berättar att det händer att elever säger att skolan inte gör något men att det handlar om att elever inte känner till allt som görs.

Anmäla och utreda kränkande behandling

Lärare, personal i elevhälsan och rektor uppger att alla händelser som eventuellt utgör kränkande behandling anmäls i skolans digitala system. Rektor och personal i elevhälsan uppger att skolans personal upprättar en anmälan även i tveksamma fall. De uppger även att rektor och huvudmannen automatiskt tar del av dessa anmälningar via skolans digitala system.

Vidare uppger lärare, personal i elevhälsan och rektor att det alltid görs en utredning efter en anmälan om kränkande behandling samt att det därefter sätts in åtgärder. Personalen ger som exempel på åtgärder som sätts in bland annat olika former av samtal, raststöd, att elever separeras från varandra och disciplinära åtgärder. Lärare berättar att elevhälsan involveras när ett sådant behov identifierats. Även elever uppger att skolan vidtar åtgärder och ger som exempel att elever kan bli avstängda eller att skolan ringer hem till vårdnadshavare. Lärare, personal i elevhälsan och rektor berättar vidare att de vid konstaterad kränkande behandling gör uppföljningar för att säkerställa att kränkningarna upphör. De uppger också att biträdande rektor kontrollerar kränkningssärendena i det digitala systemet för att säkerställa att utredningar startas och slutförs.

Anmälan till socialnämnden

Såväl lärare som personal i elevhälsan och rektor uppger att de anmäler till socialnämnden om de har misstanke om att en elev far illa.

Rättslig reglering

Alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet. (5 kap. 3 § skollagen)

Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. (6 kap. 6 § skollagen)

Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. (6 kap. 7 § skollagen)

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i nästa års plan. (6 kap. 8 § skollagen)

En plan mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad. (2 § förordning (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling)

Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. (1 kap. 5 § skollagen)

Personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar. (5 kap. 6 § skollagen)

En lärare, förskolelärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen)

Myndigheter och anställda vars verksamhet berör barn och unga är skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får

kännedom om eller misstänker att ett barn far illa. (19 kap. 1§ socialtjänstlagen [2025:400])

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav i de delar det avser skolans förebyggande arbete med att skapa trygghet, plan mot kränkande behandling, anmälan och utredning om kränkande behandling samt anmälan till socialnämnden. Ärendet ska därför avslutas i dessa delar.

Vad gäller personals agerande vid kränkande behandling visar utredningen att det finns elever som upplever att personal inte alltid agerar när det sker incidenter som kan utgöra kränkande behandling. Flera elever och samtliga lärargrupper uppger dock att personal agerar. Personal i elevhälsan har även lämnat en förklaring till varför eleverna kan uppleva att personal inte alltid agerar. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att det inte kan anses visat att Lunds kommun brutit mot bestämmelserna vad gäller personals agerande vid händelser som kan utgöra kränkande behandling. Ärendet ska därför avslutas även i denna del.

Elevernas inflytande över sin arbetsmiljö och skolans arbete för att skapa studiero

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Forum för samråd

I intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan samt rektor framkommer att det finns flera forum för samråd där eleverna är med och påverkar i frågor gällande exempelvis trygghet och studiero. Elever säger exempelvis att de i skolans trivselsråd, utbildningsråd, klassråd och elevråd får vara med och bestämma rastaktiviteter samt hur det ska vara i klassrummet.

Förebyggande arbete för att skapa studiero

I intervjuer med elever framkommer att studieron under lektionerna varierar. Några elever berättar att det är väldigt stökigt på vissa lektioner medan andra elever uppger att studieron är bra. Om elever stör andra elever säger läraren, enligt eleverna, oftast till. Elever berättar också att de får besvara enkäter rörande studiero och att de pratar om studiero på elevrådet.

Några lärare uppger att det finns problem med studieron under vissa lektioner. Flera lärare berättar dock att studieron har ökat på skolan efter att skolan har vidtagit åtgärder och gjort insatser som gett effekt. Lärare, personal i elevhälsan och rektor uppger att det bedrivs ett förebyggande och främjande arbete för studiero på skolan. Det innebär bland annat att skolan tar reda på elevernas uppfattning om studiero genom elevenkäter och att åtgärder sätts in för att förbättra studieron. Lärare berättar att de arbetar med en struktur för dagen och för varje lektion samt använder olika hjälpmedel såsom hörlurar och skärmar. Lärare uppger även att de arbetar med klassrumsplaceringar och möjligheten för elever att sitta i mindre grupper. Rektor uppger att det ska byggas ytterligare två grupprum och att de kontinuerligt ser över hur lokalerna används.

Lärare, personal i elevhälsan och rektor uppger att det pågår ett riktat arbete med studieron i några klasser. Som en del i detta riktade arbete har man exempelvis tillsatt fler resurspedagoger, infört ett klassläraresystem samt omfördelat resurser till klasser som har ett större behov. Rektor uppger vidare att skolan vid elevhälsomöten följer upp hur arbetet med studiero fungerar i respektive årskurs. Det görs också uppföljning av insatserna med eleverna, i enkäter och vid mentorssamtal.

Ordningsregler

Skolinspektionen har tagit del av skolans ordningsregler. Dessa är uppdelade utifrån stadierna och beslutade av rektorn.

Elever uppger att de känner till att det finns ordningsregler på skolan som de ska följa och berättar att det blir konsekvenser om dessa inte följs. Vissa elever uppger i intervju att de inte har fått vara med och påverka dessa ordningsregler medan andra elever uppger att de har fått vara med och bestämma om reglerna. Rektor, personal i elevhälsan och lärare uppger i intervju att de diskuterar och följer upp ordningsreglerna i klasserna och att elever även får vara med och påverka reglerna via elevrådet. Rektor ger som exempel att elever uttryckt att det fanns för många regler vilket medförde att antalet regler blev färre.

Skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning

Skolinspektionen har tagit del av skolans rutin för hantering av mobiltelefoner och annan elektronisk utrustning. Av rutinen framgår bland annat att vid insamling av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning ska föremålet förvaras i ett låst förvaringsskåp. Föremålet lämnas tillbaka till dess ägare av den lärare som eleverna har under dagens sista schemalagda lektion. Enligt rutinen ska mobiltelefonerna förvaras i mobilbackar med numrering och klassbeteckning.

Samtliga intervjugrupper berättar att lärarna samlar in mobiltelefonerna i början av dagen samt att dessa förvaras i ett låst skåp. Huvudmannen har i yttrande efter Skolinspektionens verksamhetsbesök uppgett att numrerade mobillådor nu finns i alla klasser på alla stadier.

Utredning och åtgärder vid ordningsstörande beteende

Elever, lärare och personal i elevhälsan uppger att det finns elever som upprepat stör ordningen på skolan. Rektor uppger att hen är ansvarig för att starta en utredning av de elever som upprepat stör ordningen och att flera sådana utredningar även har genomförts. Det kan, enligt rektor, ofta bli aktuellt att komplettera en sådan utredning med andra utredningar för att få en bredare bild av hur det fungerar i skolan. Rektor förklarar att dessa utredningar ofta visar att eleven är i behov av någon form av stöd och att de flesta elever som utretts har pågående insatser från elevhälsan samt har särskilt stöd. Vidare uppger rektorn att de inom ramen för en utredning om ordningsstörande beteende för täta samtal med eleven och involverar vårdnadshavare. Rektor uppger även att utredningen ibland leder till att disciplinära åtgärder aktualiseras.

Skolinspektionen har tagit del av genomförda utredningar med anledning av elevers ordningsstörande beteende. Av dessa framgår att eleverna och vårdnadshavarna varit delaktiga i utredningen samt att behov av särskilt stöd också har utretts avseende flera av eleverna.

Rättslig reglering

Vid varje skolenhet ska det finnas ett eller flera forum för samråd med eleverna. Där ska sådana frågor behandlas som är viktiga för enhetens verksamhet och som kan ha betydelse för eleverna. (4 kap. 13 § skollagen)

Alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där undervisningen präglas av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp, och vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna. Rektorn beslutar om ordningsreglerna. (5 kap. 5 § skollagen)

Om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen, uppträtt olämpligt eller gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse ska rektorn se till att det startas en utredning där saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. (5 kap. 9 § skollagen)

Rektorn ska sedan, med utgångspunkt i vad som framkommit i utredningen av eleven som störst ordningen, uppträtt olämpligt eller gjort sig skyldig till en allvarlig förseelse, se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende. (5 kap. 10 § skollagen)

Det ska för varje skolenhet finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Rektor beslutar om sådana rutiner. (5 kap. 4 e § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav i de delar det avser forum för samråd, ordningsregler, skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning samt utredning och åtgärder vid ordningsstörande beteende. Ärendet ska därför avslutas i dessa delar.

Vad gäller skolans förebyggande arbete för att skapa studiero visar utredningen att det finns elever och lärare som upplever att det inte alltid är studiero under lektionerna. Lärare uppger dock att studieron förbättrats efter de åtgärder och insatser som skolan vidtagit. Vidare framkommer i samtliga intervjuer att det på skolan bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa studiero. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att det inte kan anses visat att Lunds kommun brutit mot bestämmelserna vad gäller det förebyggande arbetet för att skapa studiero. Ärendet ska därför avslutas även i denna del

X Anna Thuröe

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Thuröe

X Ida Sköld Aliefendic

Föredragande
Signerat av: Ida Sköld Aliefendic

I ärendets handläggning har även utredarna Kerstin Martinsson och Emma Elmstav Barton medverkat.